

Силабус курсу:

СУДОВІ ТА ПРАВОХОРОННІ ОРГАНИ УКРАЇНИ

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

<i>Ступінь вищої освіти:</i>	БАКАЛАВР
<i>Спеціальність:</i>	081 «Право»
<i>Рік підготовки:</i>	1
<i>Семестр викладання:</i>	Осінній
<i>Кількість кредитів ЄКТС:</i>	4
<i>Мова(-и) викладання:</i>	українська
<i>Вид семестрового контролю</i>	екзамен

Автор курсу та лектор:

к.ю.н., доц., Татаренко Галина Вікторівна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

завідувач кафедри конституційного права

посада

tatarenko@snu.edu.ua

електронна адреса

+38-050-158-92-73

телефон

Skype: gosik310772

месенджер

Е-кампус

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

д.ю.н., проф. Руденко Микола Васильович

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

Професор кафедри конституційного права

посада

rudenko_mv@snu.edu.ua

електронна адреса

0645240342

телефон

rudenko_mv@snu.edu.ua

месенджер

Е-кампус, за

розкладом

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «Викладач лабораторних та практичних занять:», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

виробити в студентів загальне розуміння сутності судової та правоохоронної діяльності, допомогти їм ґрунтовніше засвоїти галузеві юридичні дисципліни при вивченні діяльності судових та правоохоронних органів щодо застосування права, забезпечення законності і правопорядку в Україні; ознайомлення студентів з необхідними джерелами права; сприяти глибокому засвоєнню нормативних актів, прищепити вміння працювати з ними; ознайомити з принципами організації судової системи в Україні та організації правоохоронних органів; дати чітке уявлення про сутність судової влади та про сутність правоохоронної діяльності

Результати навчання:

ПРЗ 1. Концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності

ПРУ 2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання

ПРУ 11. Користуватися комп'ютерними програмами у межах стандартного програмного забезпечення з використанням електронних таблиць, графіків та інших можливостей

ПРУ 12. Працювати в групі як учасник, формуючи власний внесок у виконання завдань групи

ПРУ 17. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

ПРК 3. Відтворювати зміст, демонструючи розуміння з основних професійних та суспільних тем

Передумови до початку вивчення:

Вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» доцільно здійснювати після опанування «Юридичної деонтології», паралельно вивчаючи «Теорію держави і права», «Конституційне право України».

Мета курсу (набуті компетентності)

В наслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде наступних компетентностей:

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК2.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК7.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК9.** Здатність працювати в команді.
- ЗК10.** Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Фахові компетентності:

- ФК 1.** Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.
- ФК 10.** Знання і розуміння соціальної природи трудових відносин та їх правового регулювання.
- ФК 13.** Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.
- ФК 14.** Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

Інтегральні компетентності:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Тема № 1. Предмет та система курсу «Судові і правоохоронні органи України». Основні поняття курсу «Судові і правоохоронні органи України». Поняття та види правоохоронних органів.	денна 2/0/1 заочна 2/0/2	Предмет дисципліни «Судові та правоохоронні органи України. Методи дисципліни «Судові та правоохоронні органи України. Система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України. Основні поняття дисципліни «Судові та правоохоронні органи України. Поняття судових і правоохоронних органів. Система і структура правоохоронних органів. Правоохоронна діяльність. Основні напрямки правоохоронної діяльності. Головні риси правоохоронної діяльності. Поняття і види принципів правоохоронної діяльності. Законність як універсальний принцип правоохоронної діяльності. Поняття і зміст правопорядку. Законодавчі джерела дисципліни «Судові та правоохоронні органи України. Класифікація джерел дисципліни «Судові та правоохоронні органи України	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
2.	Тема 2. Судова влада: поняття та функції. Поняття, система, значення принципів судочинства.	денна 2/0/2	Поняття і значення судової влади. Історія становлення судових органів в Україні. Співвідношення судової влади з іншими гілками державної влади. Взаємозв'язок судової влади і законодавчої влади. Взаємозв'язок судової влади і виконавчої влади. Поняття та основні ознаки правосуддя. Принципи судочинства	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
3.	Тема 3. Судова система України.	денна 4/0/1	Поняття судової системи в Україні. Організаційне забезпечення діяльності судів. Система і завдання судів загальної юрисдикції. Правове регулювання діяльності органів судової влади.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
4.	Тема 4. Організація діяльності Конституційного Суду України. Конституційне провадження.	денна 2/0/1	Конституційний Суд України як орган конституційної юрисдикції. Завдання Конституційного Суду. Склад Конституційного Суду. Принципи діяльності Конституційного Суду. Порядок утворення та повноваження	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			<p>Конституційного Суду. Загальні засади організації та діяльності Конституційного Суду. Засади судової влади та здійснення правосуддя. Форми здійснення правосуддя. Вимоги, що ставляться до судді судів загальної юрисдикції. Вимоги, що ставляться до судді Конституційного Суду. Повноваження судді Конституційного Суду. Порядок обрання Голови Конституційного Суду та його заступників. Повноваження Голови Конституційного Суду. Повноваження заступника Голови Конституційного Суду. Загальні засади конституційного провадження. Регламент Конституційного Суду. Конституційне подання. Конституційне звернення. Особливості конституційного провадження. Рішення Конституційного Суду.</p>	
5.	Тема 5. Прокуратура України. Національне антикорупційне бюро.	денна 4/0/1	<p>Поняття прокуратури та її роль в Україні. Основні принципи організації і діяльності прокуратури. Функції прокуратури. Система органів прокуратури. Правове регулювання діяльності органів прокуратури. Структура та компетенція Генеральної прокуратури. Структура та компетенція регіональних прокуратур. Місцеві прокуратури та їх призначення. Правове становище прокурора. Порядок призначення прокурорів на посаду. Вимоги, які ставляться до кандидатів на посади прокурорів. Заходи та порядок заохочення працівників прокуратури. Дисциплінарна відповідальність працівників прокуратури. НАБУ</p>	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
6.	Тема 6. Система органів Міністерства внутрішніх справ. Органи Служби безпеки України.	денна 2/0/1	<p>Система, структура, завдання, принципи та правові засади діяльності органів внутрішніх справ України. Національна</p>	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			поліція України. Державна прикордонна служба України. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Державна міграційна служба України. Національна гвардія України	
7.	Тема 7. Органи досудового розслідування та оперативно-розшукової діяльності. Державне бюро розслідувань.	денна 2/0/1		Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
8.	Тема 8. Адвокатура в Україні.	денна 2/0/1	Поняття адвокатури в Україні. Основні завдання адвокатури. Принципи діяльності адвокатури. Організаційні форми діяльності адвокатури. Порядок утворення адвокатських об'єднань. Вимоги до осіб, які бажають займатися адвокатською діяльністю. Адвокатська діяльність та її види. Правове регулювання адвокатської діяльності. Гарантії адвокатської діяльності. Професійні права та обов'язки адвоката. Правила адвокатської етики. Поняття і зміст адвокатської таємниці. Правове становище помічника адвоката. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури. Вища кваліфікаційна комісія адвокатури. Соціальний захист працівників адвокатури. Дисциплінарна відповідальність адвоката. Спілка адвокатів України.	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
9.	Тема 9. Нотаріат в Україні.	денна 2/0/1 заочна 2/0/2	Нотаріат в Україні: поняття, завдання та функції. Державні нотаріальні контори і державні нотаріальні архіви. Приватна нотаріальна діяльність. Повноваження щодо вчинення нотаріальних дій. Види нотаріальних дій та загальні правила вчинення нотаріальних дій	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
10.	Тема 10. Органи та установи юстиції.	денна 2/0/1	Поняття юстиції, завдання, правові підстави діяльності органів юстиції. Структура Міністерства юстиції. Напрями	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			діяльності органів юстиції. Електронні сервіси міністерства юстиції	
11.	Тема 11. Органи та особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів	денна 2/0/1	Поняття, правові підстави діяльності та класифікація органів та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів. Система органів примусового виконання рішень: державні виконавці. приватні виконавці. Загальні положення закону України "Про виконавче провадження"	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання
12.	Тема 12. Державна пенітенціарна служба України	денна 2/0/1	Поняття пенітенціарної служби. Загальна характеристика Державної кримінально-виконавчої служби України: поняття, структура, правові підстави діяльності	Участь в обговоренні Тести Індивідуальні завдання

Рекомендована література

Основна література

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // [Електронний ресурс] - Режим доступу: www.zakon.rada.gov.ua.
2. Господарський процесуальний кодекс України: прийн. 6 листопада 1991 р. {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2234-VIII від 07.12.2017} // Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>.
3. Закон України «Про судоустрій і статус суддів»: чинне законодавство станом на 30.09.2018 р. (ОФІЦ. ТЕКСТ). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 146 с. – (Законои України).
4. Кодекс адміністративного судочинства України: прийн. від 6 липня 2005 р. {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2234-VIII від 07.12.2017} // Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>.
5. Конституція України від 28 червня 1996 року // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
6. Кримінальний процесуальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. станом на 1 верес. 2018 р. : (офіц. текст). – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2018. – 408 с.
7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5 липня 2012 року // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>.
8. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 2 червня 2011 року // [Текст]: офіц. текст: за станом на 26 жовтня 2014 року // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>.
9. Про Вищий антикорупційний суд: Закон України від 7 червня 2018 року № 2447-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 24. – Ст. 212.
10. Про Вищу раду правосуддя: Закон України від 21 грудня 2016 року № 1798 –VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017 – № 7-8. – Ст.50.
11. Про Державну фіскальну службу України: Постанова Кабінету Міністрів України від 21 травня 2014 року № 236/2014 // [Текст]: офіц. текст: за станом на 14 жовтня 2014 року // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236-2014-%D0%BF>.
12. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/192-19>.
13. Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: Постанова Кабінету Міністрів України від 02 липня 2014 року № 228 // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>.
14. Про Конституційний Суд України: Закон України від 13 липня 2017 року № 2136-VIII // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>.
15. Про Національну гвардію України: Закон України від 13 березня 2014 року // Відомості Верховної Ради. – 2014. – № 17. – Ст. 594 // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/876-18>.
16. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII // [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
17. Про нотаріат: Закон України від 2 вересня 1993 року // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39.
18. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22.
19. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. // [Текст]: офіц. текст: за станом на 14 жовтня 2014 року [Електронний ресурс] / Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18>.

20. Про Службу безпеки України : Закон України від 25 березня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 27.

21. Цивільний процесуальний кодекс України: прийн. 18 березня 2004 р. {Із змінами, внесеними згідно із Законом № 2268-VIII від 18.01.2018} // Верховна Рада України; офіційний веб-сайт. – Режим доступу до сайту: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.

22. Басай В.Д. Судові та правоохоронні органи України. Підручник. Видавничо-проліграфічне товариство «Вік», 2001. – 631 с.

23. **Кримінальний** процес : підручник / Ю. М. Грошевий, В. Я Тацій, А. Р.Туманянц та ін.; за ред. В. Я. Тація, Ю. М. Грошевого, О. В. Капліної, О. Г. Шило. – Х. : Право, 2013. – 824 с.

24. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В.Г. Гончаренка, В.Т. Нора, М.Є. Шумила. – К.: Юстініан, 2012. – 1224 с.

25. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар: у 2 т. Т. 1 / О. М. Бандурка, Є. М. Блажівський, Є. П. Бурдоль та ін.: за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки, А. В. Портнова. – Х.: Право, 2012. – 768 с.

26. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України : Загальна частина / В. В. Рожнова, Д. О. Савицький, Я. Ю. Конюшенко та ін. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 280 с.

27. Курс лекцій з кримінального процесу за новим Кримінальним процесуальним кодексом України. (Особлива частина) / О. Ю. Хабло, О. С. Степанов, Л. Д. Удалова та ін. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2012. – 200 с.

28. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / І. Є. Марочкін, Л. М. Москвич, М. П. Каркач та ін. ; за ред. І. Є. Марочкіна. – Х.: Право, 2014. – 448 с.

29. Погорецький М.А, Яновська О.Г. Адвокатура України: Підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2014. – 368 с.

30. Полянський Ю.Є. Прокуратура в Україні: Навчально–методичний посібник // Одеська нац. юрид. академія. – О.: Юрид. література, 2000. – 108 с.

31. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Підручник /Міністерство освіти і науки України. О.С. Захарова, В.Я. Карабань, В.С. Ковальський (кер. авт. кол.) та ін.: Відповід. Ред. В. Маляренко. – Київ: Юрінком Інтер, 2004. – 375 с.

32. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Підручник / О.С. Захарова, В.С. Ковальський, В.С. Лукомський та ін.; Відп. ред. В. Маляренко. – 3-є вид., перероб. і доп. – К.: Юрінком Інтер, 2007. –352 с.

33. Тимченко С.М. Судові та правоохоронні органи України. Навчальний посібник. – К.: “Центр навчальної літератури”, 2004. – 304 с.

34. Тертишник В.М. Науково-практичний коментар Кримінального процесуального кодексу України. Видання 12-те доповн. і перероб. – К.: Алерта, 2016. – 810 с.

35. Шумський П.В. Прокуратура України: Навчальний посібник для студентів юридичних вузів та факультетів. – Київ: “Вентурі”. – 1998. – 336 с.

36. Яновська О.Г. Адвокатура України: Навч. посібник. – К.: Юрінком Інтер, 2009. – 280 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> - каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> - каталог національних бібліотек країн світу
4. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> - каталог електронних бібліотек України
5. <http://allbest.ru/union/> - перелік безкоштовних бібліотек повних текстів
6. <http://www.lib.com.ua/> - електронна бібліотека
7. <http://www.slovari.org> – каталог словників (у тому числі, юридичні)
8. <http://www.nbuv.gov.ua/db/ref.html> - реферативна база даних НБУ ім. В. І. Вернадського (включаючи юридичні науки)
9. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> - передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В. І. Вернадського
10. <http://www.ebk.net.ua> – повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева).
11. <http://law.biz.ua/books/0023/0204.htm> - юридична бібліотека (Україна)

12. <http://pravo.biz.ua/> - юридична бібліотека (Україна)
13. <http://www.vuzlib.net/> - економіко-правова бібліотека (оцифровані підручники)
14. <http://chitalka.info/pravoznavstvo.html> - безкоштовна студентська бібліотека юридичних ресурсів
15. www.lawukraine.com - каталог юриста
16. www.defence.com.ua - сам собі юрист

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» (для студентів спеціальності 081 / Укл.: Г.В. Татаренко. – Северодонецьк: СХУ ім. В. Даля, 2019. – 23 с. електронне видання.
2. Методичні вказівки до самостійного вивчення з дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» (для студентів спеціальності 081 / Укл.: Г.В. Татаренко. – Северодонецьк: СХУ ім. В. Даля, 2019. – 23 с. електронне видання.
3. Методичні вказівки до виконання контрольних робіт з дисципліни «Судові та правоохоронні органи» для студентів бакалаврів заочної форми навчання, за спеціальністю 081 – «Право». Укладачі: Татаренко Г.В., Арсентьева О.С. - Северодонецьк: вид-во СХУ ім. В. Даля, 2022.- 34 с.

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	25
Тести	15
Індивідуальні завдання	10
Іспит	50
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90-100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань студент має дотримуватись політики академічної доброчесності та вимог, вкладених у Положенні про запобігання та виявлення академічного плагіату СНУ ім. В. Даля. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями.

Студент може пройти певні онлайн-курси, пов'язані з курсом, на онлайн-платформах (Prometheus, Coursera тощо). За наявність сертифікату щодо повного проходження відповідного курсу можуть бути нараховані додаткові бали.

Завдання і заняття:

Всі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно та у повному обсязі. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. У разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) строки можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана факультету.

Поведінка в аудиторії:

На заняття студенти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Заняття відбуваються відповідно до чинного розкладу (онлайн чи оффлан) із дотриманням норм, передбачених постановою КМУ від 22 липня 2020 р. № 641 Про встановлення карантину та запровадження посилених протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 та іншими нормативними актами.

Під час занять студенти дотримуються правил етичної поведінки та норм локальних актів СНУ ім. В. Даля. Під час контролю знань студенти забороняється використання мобільних пристроїв